

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 — — —
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 — — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczá u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 15.

Gát az ár ellen.

Aki ismeri a magyar nép merev konservativizmusát minden téren, az jól tudja, hogy ha ebbe a népbe valami új eszmét belé vertek, ez ahhoz az eszméhez, illetőleg ennek jelszavához fűzi minden baja gyógyulásának reményét, az adómentségtől kezdve, a földfelosztáson keresztül a finánczok kipusztulásáig.

Negyvennyolczban a szabadság gyújtotta fel a lelket a népnek s ahol úgy vélte, hogy beütött a szabadság, oda katonaságot kellett küldeni Kossuthnak, mert a nép a szabadság alatt a porció pusztulását és a föld osztást értette és fogatosítani is kezdte.

A negyvennyolczas idők utáni rajongás mind ez ideig meg volt népünkben, csak újabb időben kezdte azt a szocializmus neve kiszorítani. Amint pedig valahol megemészti az új szót a nép, ott ki ki üt a forrongás, a lázadás, a régi symptomák az új jelszó alatt.

Napjainkban pedig, sajnos, nagyon gyakran veszünk hírt ezekről a forrongásokról. Torontál, Bács, Szabolcs, Békés, Hajdu megyékben leggyakoribb a baj, — de már nálunk is mutatkozik a Sárreuten és a Hajdu és Szabolcs megyével határos részeken.

Hogyan lehetne a szocialis hullámoknak gátat emelni, míg el nem pusztítják a gazdát és — a munkást is? Ez a kérdés foglalkoztatja a közönségnek minden rétegét.

A birtokos osztály körében sűrűn emlegetni hallom, hogy meg kellene állapodni arra nézve, hogy a gazda mindazon cselédjét, aki a szocialista izgató — vagy amint ők mondják — az »apostol« listájára föliratkozott, a szolgálatából azonnal elbocsássa.

Ezt az intézkedést nem tarthatjuk czélszerűnek. Mert ez a beiratkozás esetleg helyenkint oly tömeges lehet, hogy annak folytán annyi cselédet kellene elbocsájtania a gazdának, hogy ezen intézkedés által már a priort, midőn még tulajdonképpen semmi kára se történt, érzékeny veszteségei támadhatnának. Az elbocsájtott sok kenyérenlküli cseléd továbbá csak szaporítaná a szocialisták táborát még pedig — a legveszedelmesebb elemmel, azon szerencsétlenekkel, kiknek amint a gazdájok nem mérne: azonnal az éhenhalás rémképe jelennék meg hajléktalan, fázó, éhező családjuk körében . . . Pedig az éhség a legrosszabb tanácsadó!

A szocialis mozgalom tovább terjedésének megállítására első sorban szükségesnek tartanánk, hogy a hatóság — bár köteles tiszteletben tartani az alkotmányos szabadság által biztosított gyülekezési jogot, — de amint a gyülekezni óhajtok kinyilatkoztatják, hogy ők szocialisták és beszédjeik elárulják, hogy gyülekezetük a fenálló társadalmi rend felbontására törekszik, a legszigorubbán kell eljárni ellenük, különösen az izgatók ellen. Ahol pedig veszedelmesebb a baj, esetleg kivételes rendszabályokhoz s

a gyülekezési jog megszorításához kell folyamodni.

A szolgabírói hivatalok egy-egy közegeinek — ha szükségét látja, csendőrfedezettel — minden községben meg kellene jelenni és a munkásnépet és cselédséget összehíván, figyelmeztetnie kellene: milyen veszélyes utra tér az, aki az izgató lelketlen »apostolok« által magát elcsábíttatja, milyen szerencsétlenségbe dönti önmagát és családját!

A községek biráinak, elüljáróinak — de legkivált a körjegyzőknek szigorú kötelességüké kellene tenni, hogy amint egy-egy népbolondító »apostol« a községben megjelenik, azt azonnal biztos fedezet alatt, a szolgabírói hivatalhoz — további intézkedés végett, bekisérjék.

Az éves cselédségnek tudtára lenne adandó a kiküldött szolgabírói közeg által, miszerint a beiratkozása — ha t. i. ilyen már történt — a szocialis listába érvénytelen és szolgálati viszonya mindig és mindenben a fenálló cselédtörvények szabványai szerint fog elbíráltatni. Aki helyét a kikötött felmondási idő megtartása nélkül elhagyja, vagy az engedelmisséget felmondja: csendőrség által fog helyére visszavezettetni és engedelmisségre szoríttatni.

Apró, rövid kiáltvány-lapokkal kellene ellátni a községeket, hogy az elüljáróság azokból minden mezei munkásnak és cselédnek oszlatthassanak ki ingyen. Mely kiáltványon az előbb elmondott és szükség szerint kibővített figyelmeztetések erőyes hangon megírva, illetve kinyom-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Bakaszerelem.

Irtta: Kincs István.

Mikor a kaszárnya udvarán rendbe állott a 83-asok első négy százada, hogy trombitaszó és dobörgés mellett szép glédában törtesse ki az állomásra, honnan majd új állomásokra, Trebinjére voltak indulandók, akkor megkeveredett Szántó Juliska leány asszony. A szomszéd emeletes ház egyik ablakából nézte a bakák rettenetes készülődését s azt annyira szívére vette, hogy riva fakadva szidni kezdte a tiszturakkal egyetemben az egész katonai főparancsnokságnak szalmával bélelt esze tokját, amiért minduntalan dobálják aszegény bakákat. Mintha bizony ugyis nem elég volna nekik a keserűségből, édes anyjuktól bucsuzni, nehéz szívvél berukkolni s rászokni a komisz prófontos kosztra. Mégis lám! alig hogy találnak valamit, ki bánatos szívükre szerelmes vigasztaló szóval kössön enyhítő irt s a prófontoz némi kalács és csibemaradékkal járni nyomban indítják őket másfelé. El kell menők messze ismeretlen tartományba, hol nemesak a szívük dobbanását, hanem még a nyelvüket sem

érti meg senki s talán rimánkodni kell a postamesternek, hogy minden esztendőben legalább egy két levelet mégis elküldjön abba a szép Magyarországra. S még nagy kérdés, vajjon Szántó Juliskának léssen-e czimezve vagy egy is közülök.

Aztán hogy ne sirna Szántó Juliska! Ha valaki, hát ez a leány igazán megsíratta, keserű könnyekkel, mezkokogta az ő Pistáját illetve Dér Pistának messze országba való távozását. Adott is neki utravalót. Amolyan mindenek szakácsné léteére könnyen hozzá férhetett egyhez-máshoz. Pár virgóniát az uraság sem érez meg s néhány darab ludsült miatt sem szokott éhen halni azért a ház. Pistának a hetykebajszu káplárnak meg az ilyen elemözsia mégis nagyban emeli a tekintélyét. Még a bosnyákok is más szemmel nézik mindjárt, a gyereket ha virgóniát szopogatva tépdél majd az utcán. Had tudják meg, hogy nem olyan koldus a magyar! Kerül annak valóságos szivarra is, nem mint a németnek csak amolyan cigarettli kölyök szivarra. S mindenek fölött az a sok minden hasznavehető emlék megfogja nyergelni a bakának esze paripáját, hogy azon visszanyargaljon elhagyott friss hazájába, vissza régi stációjára, vissza — igen — vissza az ő bánkódva epedő szegény Juliskájához.

S Uristen! mit gondol a baka olyankor? Bizonyosan neki keseredik. A hadnagy urnak szent, hogy siffonérba kell zárnia a puskáját, máskülönbben még fejbe találná magát durran-tani. Mert hát nem olyan gyerekjáték az a szerelmi bánat, mint az emberfia gondolná. Abba hiszen úgy bele lehet keveredni, mint szegény Juliska, ki derék szakácsné léte re harmadnap már a kávét is berántotta. A nagysága persze a fejéhez vágta az első findzsát, ő meg nyomban fölmondott. A nagyságos ur még tartóztatni akarta, hanem az asszony hallani sem akart felőle, mérgesen mászott az urára:

— Hadd fusson a szerelmes bolond! Soha ilyen megvadult fehér népet.

Be könnyen beszél! Mintha bizony Juliskára nézve szegény volna az, hogy ő szeret! Mert hogy igenis, ő szeret. Szereti az ő Dér Pistáját valóságos égőszerellemmel, minekutána az is végzetlen vágyódással és olthatatlan hévséggel reménykedik utána. Jól van no. Azt a két hetet még kiállja gazdáéknál, hanem azontul egy percz kevés, de többet se. Mit tegyen, mit sem, azt persze még nem tudja. De ha úgy fordul s végtére minden istráng szakadni készülné, akkor elmegy ő is a regiment után. Csak valamiképp Frelinjébe, ott beáll szobaleány-nak valami bosnyákhöz s akkor megint föl-

Alkalmi vétel!

☛ Telefon összeköttetés ☛

Előre haladt idény miatt, az összes téli árúk, u. m. Jäger alsók és harisnyák, posztó czipók és csizmak téli (loden) kalapok rendkívül le-szállított árban csakis

REICHARD áruházában

Nagyvárad, Fő-utca.

(Orsolva zárda épület) kaphatók.

a marburgi czipó-gyár egyedüli főraktára.

tatva olvashatók lennének. De a hirdető táblára is kifüggesztendő lenne.

A tényleges lázongások okozóit, vezetőit, ha a szükség úgy kívánná, a legnagyobb erély és szigorral, ahol e célra a csendőrség nem elegendő, még katonaság igénybe vételével is, ártalmatlanná kellene tenni.

Az adók behajtását az új termésig be kellene szüntetni és a dologtalan adóvégrehajtókat a hivatalokban felszaporodott restanciák feldolgozásával kellene foglalkoztatni.

A hitelszövetkezetek megalakítását, mint azt már többször hangsúlyoztuk — maguknak a gazdáknak társadalmi uton, minden halogatás nélkül, siettetnünk kellene! Ez az egyetlen célra vezető intézkedés lenne arra nézve, hogy a rettentő szoros körülményekkel már-már élethalálharcot vívó 1—10 holdas kisbirtokost is a kétségbeesés még most csak a szocializmus, de később — a nihilizmus karjai közé ne kergesse!

A végére hagytam azt, ami nélkül nem vezet eredményre semmiféle eszköz vagy kísérlet, hogy minden alkalmat fel kell használni, hogy a vallásos életet megszilárdítsuk a nép között. Ha kivész szívéből a hit, nincs az az eszköz, ami csak valamennyire is megelégedetté tegye sorsával a népet. A nélkül pedig hiába minden. *K—y.*

Választás Várnán.

A harmadik várnai választás — írja az Alkotmány — gyönyörűen indul, majdnem olyan szépen, mint a rózsahegy, a hol kormánypárti lapok közlése szerint egy katolikus papot szándékoznak felléptetni — kormánypárti programmal. Ugyanezen mesterkednek, mint azt már megírtuk, a várnai kerület szabadelvű matadorjai is. Vasárnap, e hó 10-én az esztergomi papnövédek a pápa gyémántmiséjének alkalmából nagy ünnepséget rendeztek. Rosszival István kanonok a szeminárium rektora ugyanezt az alkalmat felhasználta arra, hogy mandátum után járjon. Már vasárnap délután Zsolnára ment Ruffly Pál orsz. képviselő kíséretében. A pályaudvaron Haydinin Imre főszolgabíró várta s a három szabadelvű ur

aztán hosszasan tanácskozott a „Hungária” szállóban. Rosszival és Ruffly hétfőn Várnán jártak és kutatták a nép hangulatát, illetve puhatolódtak a hivatalos közegeknél. A szabadelvű haditerv most már tiszta. Világi jelöltet nem akarnak felléptetni, kerestek tehát papot és — találtak is. Ha Rosszivalnak csak némi kilátásai nyílnak, akkor Sipeky Sándor még a II. bírálóbizottság ítélete előtt leteszi semmiképen sem tisztítható mandátumát, ha pedig rosszul állanak Rosszival ügyei, akkor a bizottság igazolja Sipekyt. Többek között ez is egyik oka a már kitűzött bizottsági tárgyalás elhalasztásának. A várnai néppárt természetesen nem tágit régi jelöltje, Markovich János mellől, csak azt sajnálják, hogy éppen katolikus pap a szabadelvűek jelöltje.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, január 15.

Gr. Károly Tibor elnökölt.

Mindenekelőtt fölolvastatik a miniszterelnök átirata, mely szerint ő Felsége kegyesen fogadta a főrendek új évi szerenese kívánatait.

Fölolvastatik a másik átirat is: a quóta döntés királyi kézírata ügyében. Jegyzőkönyvi részvételt fejeztek ki Draskovich György és Görgey Kornél halála fölött. Egyéb igazolások és a főrendek listájából való ideiglenes törlések után áttértek a

provizórium

tárgyalására.

Prónay Dezső báró: Elismeri az ideiglenes statusquo fenntartásának szükségét, de a javaslatnak, mely erről intézkedik, olyannak kell lenni, mely Magyarország önrendelkezési jogát nem sérti. De a javaslat oly gyarló szerkezetű, mely Magyarország önálló jogát absolute nem fejezi ki és ezért nem szavazza meg.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Ismerteti a javaslat keletkezését, mely se szerkezeti, se közjogi tekintetben nem sérelmes, se veszélyes precedenst nem alkot. Kéri a javaslat elfogadását és kéri egyben a fölmentést arra az intézkedésre, melyet a kormány a képviselőház kisebbségének — (pár percig hallgat) nem akarok erős kifejezést használni: a javaslat törvénynyé válása ellen akadályul szolgáló viselkedése folytán volt kénytelen megtenni. (Helyeslés.)

A javaslatot erre megszavazták.

Következett a munkás javaslat tárgyalása.

Desséffy Aurél gr.: Az izgatásokkal különösen sajtóizgatásokkal szemben a belügyminiszter és igazságügyminiszter szigorubb intézkedését kívánja. A munkás igazolványok köteles váltása alól való fölmentéseket nem helyesli, nagyon fontosnak tartja azokat. A javaslatot elfogadja.

Darányi Ignác földmívelési miniszter: Ami a sajtóbeli izgatásokat illeti, az kényes kérdés, összefügg annak korlátozása a sajtószabadsággal. Egyelőre csak annyit mond, hogy a belügy- és igazságügyminiszter szigorubb jár el e téren. Az igazolványok alól való fölmentésnél kellő óvatosságot ígér. — A munkáskérdés megoldására különben négy általános akcióra készül a kormány. Ismerteti a javaslatot részletesen és kijelenti, hogy a kormány számít a főrendeknek, mint akik Magyarország földbirtokainak legnagyobb részét képviselik, a törvény végrehajtásánál, eddig is tapasztalt humanizmusokra.

Báró Prónay Dezső: A munkások baján első sorban egy oly intézkedéssel kell segíteni, amely nem más, mint a meglevő törvény lelkiismeretes és szellemének megfelelő végrehajtása. Ez a napszámok adómentessége. Az alföldön tömördek példa van rá, hogy az arató munkást »vállalkozó«-nak veszik s horribilis adóval sújtják. Ezen segíteni kell.

Gr. Zichy Nándor: A miniszter a birtokosoktól szociális uton együttműködő támogatást vár; ugyanezt kell a megyéktől is követelni. Független, önérzetes igazságszolgáltatás kell, nem szolgai rendszer. Az erkölcsi alapelvek határozottabban tartandók szem előtt, mert csak így érhető el üdvös eredmény.

Darányi miniszter reflektálása után a javaslatot elfogadták.

A részleteknél báró Podmaniczky Ernő kéri a minisztert, hogy a 14 éven aluli gyermekek nehéz munkára ne kapjanak igazolványt.

Darányi megnyugtatólag felel.

Ezután a részleteket is megszavazták.

Schlauch biboros a Veres-kereszt együletben.

A »Veres-kereszt-egylet« f. hó 15-én d. u. 4 órakor az I-ső magyar általános biztosító társaság dísztermében ülést tartott, melynek egyik nevezetes pontja volt, midőn gróf Csekonics Endre elnök bejelentette Machlup Adolf 200,000 forintos alapítványát. Az említett nemes emberbarát nagy vagyonát jótékony célokra hagyta, melyeknek kiosztását s kijelölését Rosenfeld Henrik, dr. Székely Miksa s dr. Weimann Fülöp végrendeleti végrehajtó urakra bízta, kik 200,000 frtot a Veres-kereszt-egyesület-

virad Pistának — olyan boldogságot baka még nem evet, milyet ő Dér Pistának föltálatni fog.

Ebbeli terve szegény Juliskát kissé fölelevenítette: nem nézett már naphosszat, mint a hét szükesztendő. Rendjén végezte a maga dolgát, úgy hogy a nagysága szinte bánni kezdte már elhirtelenkedett tettét, amiért annak a lánynak fölmondott. Szóba is hozák a dolgot Juliskának, kezdte kérlelni marasztalni, hanem mind hasztalan. A szerelmes mindenessel nem lehetett okos szót váltani. Egész nyíltan megvallotta, hogy ő csak az első levelet várja Pistától, akkor azután pakkol s csak megsem áll Trebinjén innen.

Rá kellett hagyni. Tegyen a mit akar. Készen az okos szó, úgy is csak falra borsó lett volna annál a csapásából kikökkent vászon eselédnél.

Szóval minden egy levéltől függött.

De hátha ez a levél meg sem érkezik? Hátha Pistának kisebb gondja is nagyobb annál, hogysem mindjárt az első napokban az ő Juliskájára gondoljon? Vagy talán a postamester nem ért magyarul és Pista megse tudja neki a maga nyelvén magyarázni, merre dirigálja azt a levelet? — ho meg sok más száz és ezer hátra is lehet még a dologban.

Hanem Juliskán egyetlen egy sem fogott. Ő tudta, hiszen megbeszéltek maguk között a dolgot, biztos volt benne, hogy az első hét

végén az a levél okvetlen berukkol. Hangos szívdobogással leste nap nap után a levélhordót. Csakhogy hiába leste.

A levél megjött ugyan, de azt nem a levélhordó, hanem egy baka hozta — egy baka egyenesen Prebinjéből.

Az ott állomásozó századok, melyeket a 83-asok fölváltottak, természetesen hazakerültek s Dér Pista ezek közül választotta az ő levélhordóját. Az illető híven megőrizte azt s el is származtatta úgy a második hét végén egy kimenője alkalmából, rendeltetési helyére.

Juliska éppen a konyhát tisztogatta, mikor valaki a félig nyitott ajtón beszól neki.

— Itt találok-e Szántó Juliska leányasszonyt?

— Én vagyok, csak kerüljön bellebb, galambom — felelt Juliska, nem tudva kivel vagyon dolga.

A baka szívesen engedett az invitálásnak s beljebb került.

— Nos jó napot vitéz ur — vette föl megint Juliska a szót — mi jött hozott nekem?

— Egy levelet tubiczám, egyenesen trebinjéből. Ehun la! itt van szép tiszteletekkel.

Juliska, hogy azt a levelet és Trebinjét említeni hallotta, nyomban kikapta a baka kezéből a gyűrőt írást, fölszabta és iszonyu igyekezettel bötnözni kezdte. Szólott vala pedig az illetén képen:

Édes Galambom, egyetlen Juliskám!

Jól megyen dolgom ebben az Bosnyákországban, kutya meleg vagyon s az éjszaka a bogaratól sem igen lehet aludni. Olyankor oszt, rád gondolk, aranyágam. Aztán jó szerencsével jártam másig: testamentom képen átvettem Tök Jancsi szeretőjét. Ne haragudjál, szíven, hiszen tudod úgy is, hogy csak amolyan muszájból teszem. Kontraktusom vagyon azonban Tök Jancsival, kinek értelmében neki kell engednem bizonyos időre minden hozzád való jussomat. Jó gyerek, mondhatom, megérdemli hogy jól banj vele. Ha átadja ezen leveletem, akár mindjárt kipróbálhatod. Kicsit juttass neki a vacsoramaradékból és igazi háládatossággal légy hozzája.

Más ujság most nálunk nincs. Azért zárom leveletem, a te holtig szerető

Dér Pistád
káplár.

Mikor Juliska idáig ért, kiesett a levél kezéből. Tök Jancsi közelebb lépett hozzá s megakarta csipni azt a piros pozsgás ábrázatát. Hanem hát Juliska se volt rest, ugrott a sörpü után s azt fölkapta agyba-főbe verte az ő kontraktusbéli jövendő szeretőjét. S különös! Tök Jancsinak eszébe se jutott, hogy fejérnéppel vagyon csak dolga, megfedkezett a tulajdon két vaskarjáról, meg az oldalán fityegő nyársról, csak hanyat homlok kereste a járását kifelé.

nek juttattak s az egylet elhatározta, hogy a Veres-kereszt-kórház mellé 24 üdülő beteg számára házat építtetnek s a szükségességekkel berendezik, hogy a kórházból gyógyultán kibocsátóttak teljesen visszaszerezhessék egészségüket s míg csak keresetképesekké nem lesznek teljes ellátást nyernek.

Ez alkalomból Dr. Schlauch Lőrincz bíbornok várad püspök a következő beszédet tartotta:

Megméltóztatnak engedni, hogy ezen egyszerű alapítvány bejelentése alkalmából néhány szót kockáztassak, nem hogy dicsőhymnuszt zengedeznék, noha valahol, úgy itt volna annak helye; hanem hogy a »Veres-kereszt-egyesület« körében méltányoljam azon gondolatnak, eszmének s czélnak nemességét, mely ezen alapítványban kifejezést, érvényesülést nyer.

Ezen tett ugyanis egyik szimptomája azon *jótekonny áramlatnak*, mely egy idő óta a magyar társadalmat magával ragadja. Jót tenni, felkarolni a szenvedőket, enyhíteni a nyomort, az emberben felismerni a felebarátot — bármely osztályhoz tartoznék is — ez a jelszó, ez azon indulat, mely mintegy meg akarja szegyeníteni azon másik vele párhuzamosan haladó nemtelen irányt, mely lerontván minden eszménységet, az élvezet utáni esengés által az embereket az anyagba való elmerüléssel fenyegetik.

Nemes azon jelszó, azon áramlat, mely annyi jónak kuforrása ma és azt bizonyítja, hogy az élet még sem fejlődik úgy s azon az uton, melyet a nagyon terjedő *materialisticus világnézet* kijelöl. Az élet megyen a maga útján egy titkos, egy magasztos erő által hajttatva vagy hogy világosabban szóljak: a *gondviselés jótekonny keze* által vezetettve. Küzdünk a magunk jólétéért, küzdünk embertársaink jólétéért, a társadalom művelődik, megyen előre és nem igen kérjük, megtartják-e a logikát, vagy a tudományos systemákat. A szálakat, melyek bennünket az élethez vagy egymáshoz kötnek, azokat nem a tudomány szötte, egy nemesebb — az emberi természetben mélyen gyökerező, a vallás által hatványozott erkölcsi erő az, mely bennünket int, vezet és nógat. Ha az anyagi irány volna az emberiség sorsában a döntő, akkor a gyengébbet, a szenvedőt le kellene tiporni és a nagyon is tudományos elméletek szerint csak az erősebbnek kellene fennmaradni, a gyengébbnek el kellene veszni; sőt azt el is kellene veszteni.

Az épen belépő nagyságát csaknem agyonnyargalta.

— Hát itt mi történik? — kérdé a háziasszony elbáméskodva.

Juliska kiejtette a seprűt a markából és iszonyu bögrére gyujtott. Harapófogóval se lehetett volna egy szót kihuzni belőle. S mert a nagysága látta, hogy a leányasszonnyal semmiképen se viszi dülőre a dolgot, mindenleki ismereti furdalás nélkül nyult a leejtett levél után. Juliska még mindig bögött s könnyeit áztatván, észre se vette, az ő asszonya, mily könnyen férközik az ő titkaihoz. Csak akkor tért magához, mikor a nagysága megszólalt:

— Holnap ki lesz a két hét, galambom. Hadd hallom hát, megyünk e Trebinjébe?

— Menjen az istennyila! — volt Juliska haragos válasza. Fölugrott. Olyan elszánt formája volt, mint valami haragos hadistennek. Ha ez a dühös néber csakugyan elutazik a regiment után, ha be találna állítani így a Trebinjei kaszárnyába, akkor hiszen jaj neked Dér Pista: ha másod nem, a hát a szemedvilága bizonyosan beleveszekedik szerető Juliskának körmeibe. Hanem ha csak az istennyilat küldi maga helyett, akkor ne félj a süstörgő kővével még ezerte jámborabb egy szerelmében csalatkozott magyar leánynál.

A *Veres-kereszt-egyesület*, mely par excellence jótékonyági intézet, ezen mai nemesebb iránynak áll szolgálatában. A kiket háboru idején a halál karjaiból sikerül kiragadni, a Veres-kereszt-egyesület fogadja karjaiba, hogy a király és haza szolgálatában megsebesülteket visszaadja a társadalomnak és a családnak. Béke idején pedig hajlékot nyit a szenvedőknek, de amint azt a mai alapítvány is intendálja, nem hagyja el még azokat sem, kik a kiállott betegségből lábadozván, már nem sorolhatók ugyan azok közé, kik a kórházi ápolásra igényt tarthatnak; hanem tovább is gondozása alatt tartja, míg nem keresetképesekké válnak és ezzel a felebaráti szeretetnek azon pontjára emelkedik, amelyen a szerető és érző szívek tiszteletét méltán kivívja.

A tisztelt választmánynak tagjai bizonyosan osztják ezen gondolatmenetet, melynek ugyanis csak szerény tolmácsa vagyok; de kétségtelenül osztani fogják az *elismerés és hála* azon érzelmét, amelyeknek mélyen tisztelt előnkünk Ő Excellenciája oly ékes kifejezést adott.

És azért szívesen hozzájárulok azon indítványhoz, mely a kegyelet szavaival *megörökíteni kívánja évkönyvünkben* és az emelendő épületben az alapítónak nevét s egyszersmind megörökíteni kívánja jegyzőkönyvünkben *Rosenfeld* Henrik, Dr. *Székely* Miksa s Dr. *Weinmann* Pülöp uraknak neveit is, — mint akiknek köszönjük, hogy a nagy alapítványt nem más intézetnek, hanem a végrendelkező által adott discretionális jognál fogva a »Veres-kereszt-egyesületnek« adományozták.

Végre szabad legyen az indítványt egy hozzáadással kibővíteni. Azt hiszem ugyanis, hogy nem lehet rokonszenvünkkel és köszönetünkkel ne fordulunk egyesületünk tudós, buzgó főgondnoki helyettese: Dr. Babarcsi *Schwarzer* Ottó tanár ur felé, ki dacára nagy elfoglaltságának, egyesületünk érdekeiben annyit fáradozik és akinek — mint tudva van — nem kis mérvben érdeme az, hogy az alapítvány a miénk lett. Kérem tehát legyenek kegyesek az ő tisztelt nevét is jegyzőkönyvünkben megörökíteni.

Ezek után az indítvány elfogadtatott s egyszersmind dr. *Schlauch* Lőrincz bíbornok-püspök Ő Eminentijának remek beszédjét egész terjedelmében jegyzőkönyvbe foglalni határozta a választmány.

Kunyhóssy János †

A városháza homlokzatán gyász lobogó leng, gyásza van a törvényhatóságnak. Egyik legtevékenyebb, jeles tagja: Kunyhóssy János ügyvéd tegnap reggel 8 órakor meghalt.

Kevés tagja van Nagyvárad várostörvényhatóságának, aki olyan tevékeny működést fejtett ki a közügyek intézésében, mint ő; a bizottsági üléseken pontosan megjelent s nem egyszerű hallgató volt, hanem aktív részt vett a tárgyalásokon.

A közgyűléseken mint az ellenzék vezére élénken buzgókodott, azonban beszédeit mindig a higgadt mérséklet jellemezte.

Több egyesületnek, így a Polgári Körnek, a Kath. Körnek munkás tagja volt.

1841-ben született s mivel korán árvaságra jutott, önerejére utalva kellett magát fenntartania.

Uri családnál nevelősködött s úgy végezte el iskoláit.

Mint fiatal ügyvéd, már részt vett a politikában s a Deák-párthoz tartozott. Mikor a

48-as párt keletkezett, ehhez a párthoz csatlakozott s teljes ambícióval felküzdötte magát a párt vezér emberétül.

Egyike volt azoknak, akik mindvégig megmaradtak a párt zászlója mellett.

Azelőtt elv volt az, hogy Várad-Ujvároson nem választanak más városrészben lakó polgárt városatyának. Ezt a régi elvet Kunyhóssy János akkori népszerűsége törte meg, mikor mint V.-Olaszii lakost az újvárosi választók vitték be a törvényhatóságba, a melynek azóta (1884.) állandóan tagja. A jogügyi, színügyi szakbizottságokban és a központi választmányba volt beválasztva.

Midőn Hegyesi Mártont a bárándi körületben képviselővé választották, ügyvédi irodáját Kunyhóssy János vette át s ez időben a legkeresettebb ügyvédek egyike volt.

Az utóbbi években betegsége képtelenné tette nagyobb akezióra, a különben jeles képzettségű jogászt.

Még alig pár héttel ezelőtt részt vett a szakbizottságok ülésén, de baja annyira fokozódott, hogy egy hét óta fekvő beteg lett s nem vett részt a legutóbbi közgyűlésen.

Halálának híre tegnap délelőtt gyorsan befutotta a várost s mindenütt mély részvételt keltett.

A város házára, az ügyvédi kamara, a kath. kör, a 48-as Népkör helyiségeire kitérték a gyászlobogót.

Temetése ma, vasárnap délután fél 4 órakor megy végbe a régi városházán levő lakásáról.

A család a következő jelentésben tudatja a gyászos esetet.

Alulírottak fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy a legjobb férj, a legszeretőbb rokon, gyámapa Kunyhóssy János ügyvéd, Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának tagja, folyó hó 15-én reggel 8 órakor, életének 56-ik, házasságának 28-ik évében a haldokló szentségeinek ájtatos felvétele után, hosszas szenvedés után elhunyt. Az Istenben boldogultnak hiült hamvai folyó hó 16-án délután fél 4 órakor fognak beszenteltetni és a várad-olaszii temetőben nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor fog a várad-olaszii plébánia templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunytak rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyváradon, 1898. január hó 15-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Özv. Kunyhóssy Jánosné szül. Bozsó Irma neje, Kunyhóssy Ilona és Augusztá hugai, illetve gyámleányai, Lestyán Károlyné szül. Pethő Etelka, Bozsó Lajosné, Nagy Terézia sógorai, Lestyán Károly, Bozsó Lajos sógorai, Smidt Erzsébet és Mariska keresztleányai.

A temetésen Nagyvárad város törvényhatósága testületileg vesz részt s erre nézve a polgármester a következő felhívást bocsátotta ki:

Felhívás!

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának s tiszteli karának t. tagjait felkérem, hogy néhai Kunyhóssy János bizottsági tagtársunk végtisztesség tételén f. hó 16-án d. u. fél 4 órakor a főtczai hallottasháznál megjelenni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1898. január 15-én.

Bulyovszky József,
polgármester.

Testületileg jelennek meg továbbá a végtisztességtételen az ügyvédi kar, a kath. kör, a 48-as párt és a 48-as népkör.

Felhívás a 48-as párthoz.

Néhai Kunyhóssy János urnak, a 48-as kör párttagjának és volt tagtársunknak a párt nevében testületileg adandó végtisztesség céljából, felkérem a párt tagjait, hogy ma délután fél 3 órakor a párt helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: id. Szokoly Tamás, ügyvéd.

A bagaméri zendüléshez.

Az utolsó két nap egész folyamán a véres esemény szereplőit és tanuit hallgatták ki.

Legérdekesebb volt Balogh Imrénének a vizsgálóbíró előtt tett vallomása. A vallomás ugyan több rendbeli bizonyítékra szorult még, de ha beigazolódnak, akkor nagyon terhelő tény-körülményt fog képezni ebben az ügyben.

A vallomás nagyjában a következő:

Balogh vallomása.

A mondott napon (12-én) délelőtt megjelent nálam az állami végrehajtó (a községi végrehajtót érti) és két esendő. A végrehajtó értésemre adta, hogy utadóban hátralékom van, s miután azt nem fizettem ki, foglalni fog nálam. Én erre azt mondtam, hogy 1 frt 50 krnyi utadomat még december hó 30-án megfizettem, irásom is van róla, mindjárt kihozom. De a végrehajtó azzal felelt, hogy a kisbíróra ráparancsolt, hogy a tornáczon levő egy zsák kukoriczát dobja föl a kinnt álló kocsira. A kisbíró a vállára vette a zsákot és a kocsit felé indult. Ekkor azonban odajött sógorom (Vécsesi Sándor) és ezzel a szavakkal: De már csak ne hagyjuk, sógor, a zsákot, ha igaza van, — lerántotta a kisbíró válláról a kukoriczát. Én odáugrottam, hogy majd behuzom a zsákot az utcáról. Erre az egyik esendő hirtelen bele szurt a vékonyomba, hogy a szurony hegye elől, a mellem táján jött ki. Én ekkor szó nélkül bementem a házba és ott is maradtam. Azt látta mindenki, hogy sem a csendőrt, sem a végrehajtót nem bántottam, egy rossz szóval, de hozzájuk sem nyultam. Sebemről a doktor azt mondja, hogy nem életveszélyes, mert a szurony nem ért nemesebb részt.

Eddig a vallomás.

A vallomás következményei.

Ezt a vallomást az eddig kihallgatott tanúk egytől-egyik megerősítik. S ha így van, akkor a nép első felháborodása jogos volt, ha későbbi magaviselete nem is indokolt.

S nagy felelősséget vállal az a hivatalos közeg, a ki talán félreértésből, tévedésből, de mindenesetre gondatlanságból megadja az első inzultust ahhoz, hogy az amugy is elégedetlen és forrongó nép formálisan fellázadjon.

A csendőrok eljárásukért majd megfelelnek a hadbírósnak előtt, a melynek ítélete minden bizonynyal nem lesz javukra szóló, — de rendkívül kíváncsian várjuk, hogy mi módon adják majd magyarázatát eljárásuknak a községi végrehajtó és a községi jegyző.

A kihallgatás menetét nagyon hátráltatja ugyan az a körülmény, hogy a kihallgatandók java része sebesült, s így őket, lakásukon egyenként és külön-külön kell a vizsgáló bírónak kihallgatnia, — de valószínű, hogy a vizsgálatot a mai nap folyamán már befejezik.

Messzemenő dolog lenne, ma még kritikát mondani erről az esetről, de hogy szenzációs bünper lesz belőle, az körülbelül valószínű.

Perjessy Mihály dr. kir. ügyész különben — mint a késő esti órákban értesülünk — az esti 9 óras vonattal Nagyváradra megérkezett.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

A vasárnapi népszerű felolvasások tárgysorozata január hó második felében:

1898. jan. 16. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Szombati István: »Arany Toldija« d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 23. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Tóth Mihály »A festékanyagokról«, — kísérletekkel.

1898. jan. 30. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Türr Lajos »Magyarország és Ausztria közjogi viszonyai, dualizmus.«

Január 16. Az ipartestület táncestélye a Sasban.

• 18. Harmadik jogász estély a Zöldfában.

• 22. Tiszti estély.

• 26. A »Katholikus Kör« táncestélye a Zöldfában.

• 30. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése.

• 30. A katolikus kör közgyűlése d. e. fél 11 órakor.

Február 1. Városi bál a Sasban.

• 5. A »Kereskedelmi Csarnok« estélye.

• 13. A 48-as Népkör táncestélye a Zöldfában.

• 19. Tiszti estély.

* **Jézus nevenapja.** A katolikus egyház ma családi ünnepet ül, Isteni alapítójának név-ünnepét. Megüli e napot, mint annak a névnek ünnepét, a mely annyi áldást, jót hozott az emberiségre majdnem két ezredéven át. A templomok megtelnek ájtatos hivekkel, kiknek nagy része a szentségekhez is járul, hogy a bucsuban részesülhessen. A katolikus templomokban a szokásos időben ünnepélyes szent misék és prédikációk lesznek.

* **Az új törvénytörvényes elnök.** Jó idő óta rebesgették, hogy id. *Gyalóky Lajos* elnök megválk a nagyvárad kir. törvénytörvényes vezetésétől s nyugalomba vonul. A szállongó hír ujév napján vált bizonyossá, midőn az ujévi tisztelgéseknél *Gyalóky Lajos* kijelentette, hogy nyugdíjazása iránti kérvényét beadta. — Az új elnökre nézve különféle kombinációk keringtek a városban, azonban a tegnapi hivatalos lap közli az új elnök kinevezését s az merőben eltérő minden eddigi kombinációtól. A B. K. a következő legfelsőbb királyi leiratot hozza:

Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán dr. *Tassy Pál* győri ítélő táblai bírót a nagyvárad törvénytörvényes elnökévé kinevezem.

Kelt Bécsben, 1898. január 12.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Erdély Sándor, s. k.

Dr. *Tassy Pál* javakorbéli ember, 45—46 év körül. Előzőleg a felozlatott győri kir. kath. jogakadémia tanára volt s kiváló tudósnak mondják. Különösen dicsérik, mint bünygyi jogászt.

* **Az erd. róm. kath. gimnáziumok ünnepe.** A múlt évben tartott kath. status gyűlés kimondotta, hogy iskolai ünnepeket csakis a status Igazgatótanácsának tudtával és beleegyezésével rendezhetnek a status tulajdonában levő gymnasiumok. Ezen határozatban leli alapját, gr. *M a j l á t h* Gusztáv erdélyi püspök azon az Igazgatótanács által egyhangu lelkesedéssel elfogadott indítványa, melyet a legutóbb megtartott Igazgatótanács ülésén terjesztett elő, hogy t. i. az erd. kath. gimnáziumok kivétel nélkül rendezzenek Pápa őszentsege, a kereszténység Atyja jubileuma alkalmából minél fényesebb iskolai ünnepélyeket, hogy így az ifjuság egyrészt rájja le kegyeletét a Szentatya iránt, másrészt pedig erősödjék meg a Krisztus Urunk földi helytartója iránt köteles tiszteletből, igaz fiui engedelmességben. A püspök azután, ki a jövő hónapban Rómába szándékozik utazni, az erdélyrészi kath. gymnasiumok hódolatát ő szentsege tudomására fogja hozni. Valóban dicsérendő és követésre méltó intézkedés s a többi kath. gymnasiumok is helyesen cselekednének, ha hasonlóképp adnának kifejezést a szentatya jubileuma fölött érzett örömüknek Sz. Péter utóda iránt táplált rendíthetetlen hódolatuknak.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** A város több előkelő vezérfiainak közreműködésével

a téli hónapokban (kísérletekkel és bemutatókkal egybekötött) népszerű előadások rendeztetnek az irodalom, történet alkotmánytan köréből, társadalmi és politikai kérdésekről. Ezen előadások feladata tudományos színvonalon álló népszerű előadások által az általános műveltséget előmozdítani. Az előadások díjmentesek s a községi polgári iskola helyiségeiben tartatnak. A fontos kulturális ügy érdeméhez képest ezen előadásokra az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Ma, vasárnap délelőtt 11—12 óra közt: Dr. Szombathy István: »Arany Toldija« czimvel fog felolvasni.

* **A buzgalom elismerése.** Tótttelek kis község képviselő testülete szerény anyagi körülményei dacára igen szép meglepetésben részesítette kitűnő tanítóját *Grunner Győzöt*, kit különben kegyelmes főpásztorunk is többször részesített jutalomban, elismerésül a tanítás terén szerzett bokros érdemeiért. A képviselő testület ugyanis 1898. jan. 13-án tartott gyűlésben határozta, hogy szeretett tanítóját míg csak Tóttteleken lesz, évenként jutalomban részesíti odaadó és fáradhatlan buzgalmáért, melyet a gyermekek nevelése és tanítása körül kifejt.

* **Az iskolás gyermekek öröme Pecz-Szőllősen.** A kanyaró miatt elmaradt karácsonyi ünnepély és az ajándékok kiosztása f. hó 15-én azaz szombaton reggel 10 órakor ment végbe a pecze-szőllősi róm. kath. elemi népiskola szegénysorsu tanulói között. A 60 frtot meghaladó összegben bevásárolt ruha-neműek s egyéb tárgyak beszerzésében ugy az egyházi mint a községi előjáróság élén *Vidovich György* ez. kanonok, esperes-plebános és *Szabó János* gondnok s főbíró fáradhatlan tevékenységgel munkálkodtak, s az ajándékok az elmaradt bethlemi színjáték helyet üdvözlő és hazafias dalok s köszönő beszédek kíséretében osztattak ki.

* **A nagyvárad pénzügyi palota.** A nagyvárad pénzügyi hivatalok elhelyezésének mizeriái már a pénzügyi kormánynál is türethetetleneknek tüntek fel s egy pénzügyi palota építése Nagyváradon már elhatározott dolog. A pénzügyigazgatóság köréből vett értesüléseink szerint minden valószínűség szerint pénzügyi palotát az irgalmasok Sztaroveszky-utczai telkén építik fel. Most azonban olyan hirt veszünk, a mely valószínűség esetén ezzel ellenkezik. Jó forrásból vett értesítés szerint ugyanis, a nagyvárad keresk. és iparkamara felterjesztést intézett a miniszterhez, hogy a pénzügyi palotát a kereskedelem góczpontján, a *N a g y p i a c z t é r e n* bekerített üres házhelyre építtesse. Különösen kívánatosnak tartja ezt a kamara a vámhivatal elhelyezése tekintetéből.

* **Fél év vége a jogakademián.** A jogakademián 26-án ér véget az első fél év és egyidejűleg megkezdődnek az index aláíratások és a vizsgák. A második fél évre február 12-ig lehet beiratkozni.

* **Vigság a jégen.** A locs-pocs után megemberelte magát az időjárás s pár nap óta megfagyott a göröngy. Csak természetes, hogy mihelyt a hőmérséklet higanya a 0-on alulra zsugorodik össze, pompás jégtükör van a Városligetben. Tegnap és tegnapelőtt már az óriási tó minden pontja kitűnő jégpályául szolgált s volt is annyi korecsolyázó, mennyi egy egész téli szezonban sem verődik össze más pályán. Előkelő hölgyközönség keresi fel naponként a pompás jeget, mely a kiváló szakértő gondozás napról-napra javít. Ma, vasárnap ismét pompás mulatságokat rendeznek a Városligetben. — A Sport-téri jégpályán is vig az élet, ma vasárnap délután katonazené fogja a közönséget mulattatni. A felügyelőség most egy

második jé g e s t é l y előkészítésén fáradozik, mely oly impozáns lesz, — akár a Carneval Velenczében. A nagyközönség körében már is oly lelkes érdeklődés mutatkozik az érdekes jégünnepély iránt, miszerint bizonyosra vehető, hogy az a város összes intelligenciájának találkozója lesz. A felügyelőség a meglepetéseket egyelőre szigorú titokban tartja.

* **Koszoru megváltás.** Néhai Kunyhóssy János ügyvéd elhunyt alkalmából Szántó Lajos v. közgyám és Beczka Artur v. vámfelügyelő 5—5 forintot adtak a gyermek-kórház alapjára, koszoru megváltás czimén.

* **Leköszönt a vőlegényről.** Még negyed napja is alig, mult hogy a szép Nagy Erzsé mosolygó orczával pödört bajszu vőlegényével ott járt az anyakönyvvezetőnél. Mindent elrendeztek szépen. Az írrok ur kerek, kövér betűkkel ki is írta neveiket a házassulandók táblájára. Még negyed napja is alig multot ennek s ma délután már a szép Erzsé újból fent járt az anyakönyvvezetőnél, hanem egyedül. De most nem mosolygott a friss, rózsás arca, a körülkötött virágos selyemkendő megfeszült a leány kemény mellén. Fehér kötőjét tépdeste. A haja az fekete volt, de a szemei sötétkékek a csinos leánynak. Csak zavartan, elpirulva tudta előadni mondókáját.

— Tekintetes ur kérem szépen, le akarok köszönni a vőlegényről.

— Aztán miért? kérdezte az anyakönyvvezető, ki még jól emlékezett, hogy a szép monyasszony negyednapal előbb szerelmesen mosolygott párjára.

— Nem khell... akadozott zavartan Nagy Erzsé... Tudja, hogyha a szív nem egyez, akkor nem lehet azt erőltetni...

* **Eljegyzés.** Ifj. Köttling József, Köttling József új-palotai birtokos és községi bíró, a koronás aranyéremkereszt tulajdonosának fia, jegyet váltott Seffer Erzsébet kisasszonnyal, özv. Seffer Jánosné, kedves, viruló szép unokájával.

* **Próba-hullaégetés.** A mult évben próbálták ki egy hullaégető kemenczét Váradon, a melyet egy maros-vásárhelyi állatorvos készített, azonban az rossznak bizonyult. Tegnap egy másik ember, egy kolozsvári állatorvos Balogh Imre mutatta be a találmányát. A próba-hullaégetésnél kint voltak Rimler Károly főkapitány, Baróthy Ákos városi t. orvos, Csányi Imre állami kerületi állatorvos és Lintner Kálmán vágóhídi felügyelő, állatorvos. A megejtett próba után a kintlévők a találmányt jónak találták, csak kisebb hiányokat fedeztek fel. A hullaégető kemencze ügye legközelebb a városi gyűlés elé kerül.

* **Halálozás.** Özv. Nagy Jánosné, szül. Farnék Zsuzsanna, mint részvétellel értesülünk, a pestmegyei Rékason tegnapelőtt meghalt. Hült tetemeit Nagyváradra szállítják s temetése ma vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a vasut állomástól.

* **Egy ezres bankó története.** A rendőrséget tegnap megkereste a debreczeni ügyészség, hogy ha lehet puhatolja ki egy 1000 bankó tulajdonosát. A bankó története a következő: A mult évben márczius hóban Harsányi János és Erdély János debreczeni földművelők amint Erdélyből gyalog jöttek, itt Várad környékén az erdőben egy ezres bankót találtak a két ember ezzel elment Debreczenbe, ahol megkérték Nagy Gábort, Harsányinak a szállásadóját, hogy váltsa fel a pénzt. Nagy Gábor ezt meg is tette, azonban a pénzből elmulatott mindjárt az első éjszaka vagy kétszáz forintot, ami azután feltűnt a rendőröknek és a pénz eredete után kutatni kezdtek. A pénz tulajdonosa azonban mind ez ideig nem került meg. Ha esetleg valaki tud valamit róla, az a rendőrségnél jelentkezhet.

* **A »Mese-Világ« szerkesztősége** kéri mindazokat, a kiknél gyűjtőív van, hogy az eddig feljegyzet előfizetők nevét és lakását K. Frankl Mari tőzsdéjében bejelenteni sziveskedjenek s ez esetben a gyűjtőívet továbbra is maguknál tarthatják szives gyűjtés végett. Tisztelettel a »Mese-Világ« szerkesztősége.

* **Letartóztatott esendháborítók.** A csendőrség tegnapelőtt Nagy-Báródon hat férfit tartóztatott le, mert az éjj csendjét vesztett ordítózással zavarták meg. A berugott atyafit kijózanodásuk után szabadon bocsátották. Azonban ellenük a feljelentést megtették.

* **Meglopott birtokosok.** Egyszerre két helyről is értesülünk lopásról. Az egyiket Mezőtelegden követték el ismeretlen tettesek Weisz Benő kárára, akinek a mult éjjel a pénzét kiásták és onnan egy hordó petrolumot elloptak. A csendőrség a nyomozást azonnal megindította, de a tettest még ez ideig nem lehetett megtalálni. A nyomozás tovább folyik. — Sályiban Dickér Sándortól, Govics György földműves ember szállítás közben ellopott nagyobb mennyiségű kukoriczát. Govics a lopást tagadja, azonban az ellopott kukoricza egyrészt megtalálták a lakásán. Govrist ily körülmények közt letartóztatották.

* **Kézrekerült komédiás trupp.** A helybeli csendőrség egyik czirkáló csapata tegnapelőtt egy huszonkét tagból álló kóbor komédiás csapatot csípett el. A művészeknek sem okmányaik nem voltak, sem pedig engedélyük a játszásra. A csendőrség az elfogottakat átadta a főszolgabíróságnak ahonnan is illetőségi helyükre fogják őket toloncolni. — Hiába rögös pálya a művészi pálya! — különösen hivatalos engedély nélkül.

* **Tolvaj asszony.** Pirók Györgyné mezőtelegdi lakostól tegnapelőtt Gug Jánosné elszállított 12 frtot. Gug Jánosné a lopást beismerte s miután állandó lakhelyyel nem bír, fogva tartották.

* **Rövid hírek. Tüzesetek a megyében.** Setye Mitru vizesgyámi lakosnak 12-én leégett egy kazal szénája. A tűz gondatlanságból keletkezett, Setyénék a pipájából tűzhullott ki, mely meggyújtotta a szénát. A kár 100 frt, melyből semmi sem térül meg, mert biztosítva nem volt. Setyet gondatlanságáért feljelentettek a járásbírósnak. — **Pocsajon** Lindenfeld Mór kereskedőnek a háza leégett. A tüzet a tulajdonos gondatlansága okozta, amennyiben a kémény kigyuladt, mert nem volt gondozva és abból gyuladt meg a ház. A kár meghaladja a négyszáz forintot. Lindenfeld ellen az eljárás folyamatban van. **Kéménytűz.** Tegnap előtt Mihályházi Kálmán törvényszéki bíró házában kigyuladt egy kémény. A tüzet még ideje korán észrevették és eloltották, úgy hogy semmi komolyabb baj nem lett a tűzből.

Orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a Keleti J. budapesti elsőrangú czég által gyártott és feltalált cs. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai gépek, műlábak, egyenestartók (ferdenövésűeknek) a legjobbak és a legmegbízhatóbbak. Kélti évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legelőkeltebbet nyújtsa a külföldet és legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kitűnő specialistát az érdeklődőknek.

Az idő előhaladása miatt az összes téliárúk ugymint alsóruhák, harisnyák, keztürek, utazó pokróczok rendkívül leszállított áron kaphatók. RÓTH M, utóda kalap és férfi divat üzletében ahol kizárólag karlsbadi czipők kaphatók a legújabb báli ingek és nyakkendők nagy választékban megérkeztek.

A feleséggyilkos mérnök.

(Negyedik nap.)

— Megnyitom a pörbeszéd sorát s felkérem a kir. ügyész urat indítványának előterjesztésére — e szókkal nyitotta meg a mai tárgyalást Erdőgh András elnök.

Baumgarten kir. ügyész előbb néhány kérdést óhajtott intézni a vádlotthoz.

Ügyész (a vádlotthoz): Akkor gondolt ön arra hogy a neje öngyilkos lett, a mikor a morfium-készletében hiányt észlelt?

— Akkor.

— Megnézte az üveget, vagy megmérte, hogy mennyi hiányzik?

— Megmértem.

— Mennyi hiányzott?

— Cirka 2 gramm.

— Tehát maradt még az üvegben morfium.

— Maradt.

Baumgarten Izidor dr. kir. ügyész ezután belefog vádbeszédébe.

Részletesen kiterjeszkedik a vádlott házasságának történetére, szerelmének elhidegülésére és hűtlenségére. A ki a felesége életében másra pazarolja szerelme kincseit, a ki a felesége életében megkéri másnak a kezét, hogy legyen az övé a felesége halála esetére: A minék nem lehet más célja, mint feleségét az utból eltávolítani.

Elmondja a szülés lefolyását. Mikor az orvosok szerint is már imminens a veszély, szinte beállt már az agónia és Gárdos még mindig habozik, hogy orvost hívjon, s csak hosszas unszolásra megy ki a klinikára orvosi segítségért. Az asszony meghal. Gárdos a temetésnél vidám, a temetés után nyugodt, de csak addig, amíg arról értesül, hogy reá gyanakodnak. Ekkor eltűnik a nyugalma, felrohan az anyósához, a kivel azelőtt sohasem érintkezett, s kéri őt, álljon el a följelentéstől; odarohan Holéczihoz, álnév alatti lehvátja, s rémülten sóhajtja: Baj van! megkérde tőle ez alkalommal, hogy mennyi idő alatt tűnik el a morfium nyoma a hulláról. Ime, ijedtségében elárulta önmagát! Pár nappal később zárt ajtók mögött megesketi Ritter Rózát, hogy mellette fog tanuskodni.

Felemlíti, hogy a vádlott éppen a morfium beszerzésén fáradozott annyira, s ördögi lelke a méreg beszerzésénél segédül használta azt, akit elemészteni akart. Foglalkozik a vádlott első tagadásával, a szt. endrei utazással, a melyet csak azért tett meg a vádlott, hogy biztos távolban várja a rombolás eredményét.

Fentartja a büntető törvénykönyv 278. §-ába ütköző gyilkosság és 222. §-ába ütköző hamis tanúszerzés vádját.

Tíz percnyi szünet után a védőre került a sor.

A beszéd első részében annak kimutatásával foglalkozik a védő, hogy tulajdonképpen még az sem tekinthető beigazoltnak, hogy Gárdosné tényleg méreg és pedig morfium által halt meg, pedig ennek biztos megállapítása nélkül az egész bűnpör tárgyaltan. De még ha a morfium-mérgezés fenforgása biztos is, akkor se lehetne elítélni Gárdos Lajost! Azon a két mortivumon alapszik a vád, hogy Gárdos megunta a feleségét és szerette Boros Krisztinát.

Mindkettő valótlanúság.

A tanúk egész tömege igazolta be, hogy Gárdos egész házassága alatt sohasem ment el éjjelre mulatni s ha volt valamire, mindig nevével s a rokonokkal együtt szórakozott. Így volt ez még a halál hónapjában is. Már pedig aki a nejét megunta, az nem viszi minduntalan vendéglőbe, színházba s költséges nagy kirándulásokra.

A Boros Krisztinával való viszonynak érvül felhozása pedig nem egyéb insinuációnál egy ártatlan leány széplőtlen becsülete ellen. A lefolytatott alapos bizonyítási eljárás a szerelmi viszonynak egyetlenegy szálát se adhatta a vád kezébe. Ha a vádlott házassági ígérete rossz tréfánál több lett volna, úgy nem beszélte volna el azonnal nejeinek, a többi jelen levőnek s szüleinek.

Enélkül pedig hasztalan keresünk motívumot a hitves gyilkosságra.

Felhozza a vád, hogy miért tartott mérget Gárdos, ha nem volt gonosz szándéka. Nos hát, aki mérgezni akar, az nem szerzi be mérgeit hűhóval s nem gyűjt annyit, amennyivel egy regimentet el lehet emészteni. Felhozzák ellene, hogy Hobéczytól tudakozólt, hogy a morfium mennyi idő alatt tűnik el a holttestben? De ez akkor történt, amikor már konstátálta a hiányt morfium készletében s mikor már feljelentéssel fenyegették: hogy a gyanúsított minden után kapkod, az természetes. Felhozzák ellene, hogy kérte az anyósát, né tegye meg a följelentést s gyönyörűen hangzik a közbíró ur ama kijelentése, hogy az ártatlan nem fél a följelentéstől. Egy uri embert, szigorló mérnököt a pusztá följelentés is tönkre tehet s hányszor hurczoltak meg már ártatlanokat!

Attér végre a védő a vádlott multjának vázolására, jellemének kidomborítására, hogy a mult adataiból vezesse be a jelen rejtély megfejtését. Kimutatja, hogy Bárdosnak nincsen rossz jelleme, nincsen gonosz szive.

»Aki volt valaha apa — ugymond — aki tudja, hogy a gyermek ártatlan tekintete, lelkét vidító mosolya mennyire megszelídíti még a tigristermészetű apát is, lehetetlenségnek fogja mondani, hogy valakiben a hitvesgyilkosság rettenetes gondolata éppen ilyenkor támad, még a hyéna is megnyalogatja nőstényét és kölykeit.

Ilyen tényekkel szemben így végzi beszédét a védő — hova lesz a kir. ügyész ur egész nyakatekert pszichológiája? Elfoszlik, mint a fojtó köd, ha keresztül tör rajta a napsugár. Eészélhetnek nekem a szakértők Fröhde, Husmann és Belága-féle színváltozásokról, jód- és vaschlóridreakciókról én mindezeknek elébe állítom az emberi hajlamok az örök törvényeit. Azok gyarló kísérletek, melyek csak addig képesnek a tudósok bogarait, amíg alaposabb kísérletek más eredményre nem vezetnek, — de ezek Ádám óta kipróbált igazságok.

Ezen örök igazságokra támaszkodva kér felmentő ítéletet.

(Folytatják.)

«Magyar Népszázló.»

— Az új nagyváradai néplap. —

Annyi derék uri ember varta, szötte és tartja ezt a zászlót, hogy nem csoda, ha se-lyemből van és nagyon is fenn lobog.

Népiesebb stylus és konkrétebb program; ez kell egy új néplapba.

A nép is konkretizál. A szocializmus nevével olyan csoda flastromnak tartja, mely kinek-kinek a maga baját gyógyítja meg. Akinek a executió fáj, akit a zsandár nyakgat, akinek a jég elverte a termését, akit a fináncz birságol, aki el van adósodva, sőt akinek már nem hitel-telez a zsidó se bort, se pénzt, az be áll szocialistának s ha 100 embert kérdünk meg, mindnek más a baja és ezt mind a szocializ- mustól gondolja be heggedni, mint régen a »Kossuth apánk« esztől várta ugyanazt és megtudott halni a névért.

Tehát egyszerű magyarázó styl és konkrét program.

Megmagyarázni pár szóval a progressiv adó rendszert, sőt kivánni, hogy a nép ter- ményben adóztasson, hogy napszámos ne fizes- sen adót stb.

Rá utalni az uzsora ezer féle nemére és megmutatni mi módon óvhatja magát a nép vagy pusztíthatja el pióczáit.

Követelni a bajtesináló, de mindég ép böl- rel megugró német és zsidó szocialista ingyen élő »apostolok« elleni szigorú rendszabályt stb. stb.

Olyan naiv dolgot pedig nem írni, hogy *Apponyi, Szilágyi* stb. 30 frtos ebédjéből oda adhatott volna 25-öt a torontáliaknak. Ez a két ur talán többet adott már 25 frt érnél az országnak. Sőt valamelyik olvasónak az juthat eszébe, hogy az író urnak arany lán- czon lityeg az órája, elég volna aczél láncz és akkor 80 frt jutna Torontálra.

Az is hiba, hogy egyszerre akar a mun- kások és gazdák lapja lenni és roppant keresi a modus vivendiket. Hja! a limonádé üdit, de nem gyógyít. Különben munkás és gazda lapot szerkeszteni egyszerre, annyi roint tüzes jég- csapot gyártani.

Végre már itt czélozni a *szabadelvű* irányra nem jó reklám; mert 30 esztendei po- litikai mult megmutatja, hogy éppen a magyar nép természete még a czuczilistaságot is be- veszi, de a szabadelvűséget nem állja a gyomra.

Kevesebb abetrakt fejtegetést, több kon- krét javaslatot és a mai tárcza helyett jobb

lesz, ha elkezdi a magyar történelem fény- pontjait népiesen feldolgozni és periodusokban közölni.

Mert hazafiságot nem a vezérczik, hanem hazánk történetének ismerete ad. P.

IRODALOM.

— »Vezeklés.« A Légrády Testvérek ki-adásában megjelenő »Legjobb Könyvek« című regénytár 8-ik kötete a legkiválóbb magyar íróknak egyik regényét adja az olvasóknak. Ez az író Szabóné N o g á l l J a n k a, a kit a közönség és a kritika egyaránt szeret. Szabóné Nogáll Janka nem azok közül az író- nök közül közül való, a kiknek száma az utóbbi időben meglehetősen cszaporodott s a kik olvassmányait hatása alatt jóformán minden ember ösmeret és önállóság nélkül írják meg dolgozataikat. Ő inkább férfias, mint asszo- nyos. Megvan benne az írók kutató és minden látó tekintete, van egyénisége és a mit megir, annak alapja az igazi, a valóságos élet képezi. Az ő alakjai nem regényíróktól elhasznált ala- kok s az ő regényeinek muzsája nem más me- sék átgyürése és átdolgozása. Szabóné Nogáll Janka ma kiváló helyett foglal el a szépirodal- mat sikerrel művelő írók között s azok közül való, a kiknek tárczáit és regényeit az egész országban szívesen olvassák. Ez a műve, a mely most »Vezeklés« czímmel jelent meg, bizonyára nagy hatást fog kelteni és kedves olvassmánya lesz azoknak, a kik a megkapó s szívhez szöllő bánatos történeteknek barátai. Egy asszonyról van benne szó, a ki férjét és gyermekeit elhagyja, hogy kedvesét kövesse. Egy szép asszonyról, a kiből később erősen felébred a gyermeke utáni vágy, a kiről meg van írva, hogy gyermeke csak akkor tapad a szívéhez, ha az is az ő sorsára jut, a mi meg is történik, hogy azután a katasztrófa a maga nagy borujával bekövetkezzék. A több részre felosztott regényben egymásután következnek az érdekes jelenetek, a melyek gazdag változat- tát adják az eseményeknek, mindig találón és színesen megfestve . . . Az olvasó egy perczig sem unja magát e 192 lapra terjedő mű ol- vasásakor s ha végére ért, még akkor is so- káig elfog gondolkozni a hősnőről, a kinek élete és tragédiája még később is foglalkoztatja az elmét, bizonyosságot téve a regény rendkívüli érdekessége mellett. Szabóné Nogáll Janka »Vezeklése« mint a regénytár többi darabja is ötven krajczárért szerezhető meg. Főlemlít- jük még, hogy a »Legjobb Könyvek« című vállalat újabb kötetei ezek lesznek:

Savage: »Hivatalos Feleségem«	2 kötet.
Mikszáth: »Gavallérok és Neokos- kodj Pista«	1 »
Cherbulitz: »Vagyon szerzés után«	3 »
Donnelly: »Caesar emlék szobra«	2 »

A »Legujabb Könyvek« előfizetési díja: postai bérmentes küldés mellett 20 kötetre 20 korona, 10 kötetre 10 korona, 6 kötetre 6 korona.

Minden kötet külön is megrendelhető, ára 1 korona, bérmentes elküldéssel 1 korona 10 fillér.

Megrendelhető: Légrády Testvérek könyv-kiadóhivatalában Budapest V. Váci-körut 78.

MULATSÁG.

A várad-velencei népkör felolvasó es- télye. A várad-velencei népkör tegnap este ismét érdekes felolvasó estélyt tartott, melyet nagyszámu közönség hallgatott végig. Az érde- kes felolvasó estély első pontja Béres Irma k. a. szavala volt, Poe Edgar »Holló« című

költeményét adta elő nagy tetszés mellett. A rendezőség a szép szavalatot gyönyörű csokor- ral jutalmazta. Ezután Horváth »Hogyan estem én el nagybátyai örökségeimtől?« című hu- moros felolvasását, melyet a közönség élénk derűltéssel hallgatott végig. Gombay Jolán k. a. Jókai Mór »Munkácsi rab« című költeményét mély érzéssel és nagy hatás mel- lett szavalta. Végül Gara Á. joghallgató adta elő »A légy« című monológot, mely nagy hatást keltett a közönség körében. A mulattató elő- adást a közönség zajos tapsal jutalmazta. A várad-velencei népkör f. hó 29-én ismét felol- vasó estélyt fog tartani, mely bizonyára olyan érdekes lesz, mint az eddigi sikerült estélyek.

A 48-as Népkör tánczvigalma. A nagy- várad 48-as Népkör bálbizottsága még az 1897. év deczember havában tartott választ- mányi gyűlésen elhatározta, hogy a kör könyv- tára javára és szükségéi fedezésére az 1898. év február 6-án zárkörü háziás tánczvigal- mat fog tartani a Zöldfában és ezen határo- zatát hosszabb idő óta a lapokban is folyteno- san közölte, minthogy azonban időközben a ref. egyház bálbizottsága is elhatározta, hogy szin- tén február 6-án fogja megtartani az általa rendezendő tánczvigalmat, hogy ezen két táncz- vigalom egy időben tartassék meg, az ugy az egyik, mint a másik részére sok veszteséget hozhatna, miután mind kettőnek nagy részben egy és ugyanaz a résztvevője lenne, ennek kö- vetkeztében a biztosabb siker reményében a 48-as Népkör bálbizottsága a f. hó 14-én tar- tott értekezletén elhatározta, hogy a közben jött kellemetlen helyzet miatt a február 6-ikára tervezett tánczvigalmat azon napról elhalasztja és azt február 13-án fogja megtartani szintén a Zöldfa szálló nagytermében. Bizva és remélve, hogy ezen határozat több sikert fog hozni ugy az egyik, mint a másik részére, mely határo- zatra nézve ezen hírlapilag közölt értesítésre is felhívja az érdeklődők figyelmét.

A rendezőség.

A kereskedő ifjak tánczestélye. A nagy- várad 48-as Népkör ifjuság folyó hó 22-én, szom- baton a »Fekete Sas« Nagytermében — mint a meghívó mondja — »szorosán zárkörü« táncz- estélyt rendez.

A rendezőség tagjai: Besnyő Lajos pénztárnok, Czillér Imre, elnök. Dávidovits Jenő ellenőr és Hirschl Lajos, Hajnal József, Herczegh Ferencz, V. Jörös J. Zoltán, Károly Antal, Kubinyi László, Kovács Béla, Kozma István, Klein Géza, Nyevics- kei Lőrinczy Viktor, Mező Sándor, Nádasy Géza, Pollák Jenő, Risztó György, Rottensteiner Dezső, Salamon Béla, Szombathy Mihály, Tátray Gusztáv, ifj. Voszka Ferencz, Vonyátka Ferencz és P. Zach Vilmos rendezők.

Belépti-díj: személy-jegy 1 forint, családjegy 2 forint. A tánczestély kezdete 1/2 9 órakor. Jegyek előre válthatók: Janky Antal, Czillér Imre, Kunz József és társa, Wurts József és ifj. Popper József urak tüzletében.

Igazságszolgálatás.

A városi panama az ügyészség előtt. A Nagyvárad városa kárára a sár- és kavics szállításnál évtizedeken át el- követett nagy csalás ügyében, mint érte- sülünk, Ember Géza vizsgáló-bíró már befejezte a vizsgálatot, s a szennyes ügy indítványtétel végett a kir. ügyészséghez került. Az ügyészség már megtette indít- ványát s a vizsgálati fogságban levő *Csepely Zsigmond* utkaparó *vád alá helyezését indítványozza*. Az ügy többi szereplőire, nevezetesen: *Busch* Dávid tö- mérnökre, *Beszedits* János nyug. mérnökre és *Deák* József utmesterre nézve a *bün- ügyi eljárás beszüntetését* indítványozza az ügyészség. A törvényszék még nem határozott az indítvány felett.

A törvényszünet véget ért. A mai nap- pal véget ér a törvényszék bünyenyítő osztá- lyában a szünet és holnap megkezdődnek is- mélt a tárgyalások és pedig most majdnem

minden napra esik tárgyalás, annyira felhalmozódott az anyag. A legközelebb több igen érdekes ügy kerül tárgyalásra, amelyekről majd annak idején részletesen fogunk beszámolni.

Vádindítvány a Weiszlovits-Zeiterer ügyben. Olvasóinkat még bizonyára emlékeznek a Weiszlovits és Zeiterer közötti ügyre, amely a nyáron folyt le. Időközben mindkét fél feljelentette a másikat becsületsértésért, hamistanuzás bujtásért, lopásért, stb. Az ügyészség ez ügyben most hozta meg a vádhatározatot. A terjedelmes vádindítvány 15 ívre terjed és mindkettőjüket vád alá helyezi. A végtárgyalás ebben az ügyben valószínűleg még csak a nyár közepén lesz meg.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Fráter Imre.*

2570. Botta János és neje — Borz Manye.
2789. Mayer Zsigmond — Bujanovics Agoston.
2763. Szabó Józsefné — Szabó József.

Előadó: *Dr. Járosy Károly.*

2621. Püspöki község Jakab Imre.
78. Schwarz Henrik — Östreicher Lázár.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

2861. Rizzó József Angeló — Mayer Ede.
2573. Gr. Zichy Jenő — Veisz József.
2642. Stern Sámuel — Löffler Miksa.
2674. Virányi J. Imre — Lövy Herman.
2678. Dr. Lengyel Sándor — Hinkó Istvánné.

Előadó: *Dobosfy Atajos.*

2656. Hogyila György — Osváth György.
2673. Csermő község erdei haszonvételek.
2706. Tötös Gábor — Pap Márta.
2709. Roszt János — Ruszt Emilia.
2710. Özv. Pándor Józsefné — Puskás Gáspár.

Előadó: *Bócz Géza.*

2564. Todorean Serentie — Solymosi László
2720. Hegyán Juon — Duma Medrea.
2493. Gergár Flórenné hagyatéki ügye.
2677. Gergár Ávrám hagyatéki ügye.
2541. Alb Antonie hagyatéki ügye.
2794. Sehc Károlyné hagyatéki ügye.

Előadó: *Erdély Endre.*

63. Ifj. Szatmári Sándor testi sértés.
35. Boros Boldizsár becsületsértés.
37. Goldis Sándor lopás.
38. Budal Mikula jogtalan elsajátítás.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

4392. Heller Mór okirat hamisítás.
4430. Hajdus János magánlak sértés.
4437. Böttger Henrik testi sértés.
4438. Demján János testi sértés.
13. Bogovits István lopás.
4375. Kovács József lopás.
4384. Sortok Lázár testi sértés.
4386. Vargó József magánlak sértés.
4431. Veres Flóra lopás.

Előadó: *Molnár Géza.*

4244. Salánki Imre lopás.
4309. Kovács János család.
4312. Daeszky Tedér orgazdaság.
4405. Kertész Ferencz testi sértés.
4418. Veres Józsefné lopás.
4419. Nyikora Kosztáné gondtl. ok. emberölés.
14. Özv. Modog Miszuné gyújtogatás.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanas.*

2736. Katona Sándor — Nagy Juliánna.
2739. Kasjár Árpád — Vandra Anna.
2781. Lusztyig János — Friedmann Szeréna.
2782. Surányi Ágnes — Roskovány László.
2783. Varga Sofia — Mátyás Dániel.

Előadó: *Urbán Adolf.*

4370. Nyiri Imréné lopás stb.
4441. Tartler István hamis eskü.
4465. Muntján Petru testisértés.

SZÍNHÁZ.

* **Játékrend** a magy. kir. Operaházban 1898. január 17-től 1898. január 23-ig. Hétfőn: Budán: Parasztbecsület, Róbert és Bertram. Kedden: A sevillai borbély, Rococo. Szerdán: Babatündér, Nürnbergi baba, Nap és föld VI. képe. Mérsékelt helyárok, kezdete 6 órakor. Csütörtökön: A navarrai leány, A piros cipő. Pénteken: Budán: A házi tücsök. Szombaton. Lohengrin. Vasárnap: Bohémek.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Némethöl: — plex. 7.

— Természetes! szölt Askán élénken, ámbár az az ünnepélyes hang, melyen Angelina beszélt, nagyon feszéjezte.

Amaz pedig folytatta:

— Köszönöm szavait. Emlékeztetni fogom még Önt erre a pillanatra és kérem, hogy a döntés pillanatában is maga elé helyezze az én személyemet.

És keményen rátützte szemeit Askánra és újból megjelent arcán az a bizonyos kifejezés és szelid mosolygás, mely őt annyira ellentétlenné tette.

Most azonban Frederico ismét közbeszólt valamit, a mi Angelinának kedvét szegte, őt egészen leverte.

— Ez már szokása neki, hagyj őt beszélni Askán! Belekapaszkodik az alkalom üstökébe, hogy valami ígéretet zsaroljon ki az embertől, melyet aztán a kellő pillanatban nagy ügyességgel tud a maga előnyére kizsákmányolni. Néha azonban maga is tesz ígéretet és pedig egész ünnepélyesen és nagyon komolyan is veszi azt, feltéve persze, hogy esetleg el nem felejtí azt. . . . Frederico itt elhallgatott, mert hirtelen halotti halványosság borította el Angelina arcát s mielőtt még körülnézhetek volna, a leány felkelt és sebes léptekkel az ablak felé ment. Háttal fordult a férfiaknak, hogy rettenetes felindulását előtűk elrejtse, sokáig maradt itt néma, könnyezés közt.

Frederico nagyon érzékenyen érin ette őt célzásával.

— Ma ne légy rossz Angelina, legyen hát eszed! — kiáltá gyorsan Frederico s a szép teremtést megölelte és körülfogta olyan formán, hogy az hátrafordított fejével mint egy megígézzett szabinó vergődött az erős karok között. — Én nem akartalak megbántani s mit gondol majd felőlünk Askán? Hát nem szeretsz már engem kedvesem? szölt hozzá melegen s letéve őt a puha dívánra.

A leány egy ideig még szótlán maradt, szemeit a szoba egyik szegletére szegezve. Midőn azonban Frederico eléje térdelt és kezeit gyengéden összecsókoita, hirtelen vállal köré fonta karjait az ő nagy hálájában és olyan tekintetet vetett reá, mely legjobban bizonyította, hogy mily mély érzelmeket érez szívében s hogy mennyire szereti azt a férfit, a kit akarata ellenére és ígérete daczára is idáig követett.

* * *

Másnap elutazott Frederico Dünkelbeckbe. A vasutnál mindig komoly atyja, tisztel kinézésű anyja és a csodaszép Felicita fogadták. Mialatt az ismét teljes számu család a villához vezető fensikon haladt felfelé, Frederico elsorolta az okokat, hogy miért nem jöhetett ki már tegnap hozzájuk. Épen a kert kapuja előtt állottak már, hogy benyissanak, midőn Grúnderoda országgyűléses, egy előkelő megjelenésű lovag fekete czylinderben, arany veretű bottal és szarvasbőr keztyűvel a kezében előtűnk elhaladt s előzékenyen és a legszeretettelőbb módon emelte meg előtűnk kalapját. Még mielőtt a sarkon befordult volna, pár vidám és barátságos szót kiáltott oda Stendardnak.

— Most teszi első látogatását az aszu boroknál — jegyzé meg Stendardo.

— És legelőbb is a Hotel Belevue-be megy s megíván rendes pohár borát, a többi korcsmákat keresi fel. Délután hazamegy, délután azonban hattól nyolczig ismét megteszi ezt a körsétát, azzal a különbséggel, hogy ekkor

csak vörös bort iszik. A sörhöz hozzá sem szagol s ködösen sem látta még őtet soha senki sem, de azért a napnak felét ivással tölti el.

— Igazán kár ezért a szellemes és kedves emberért, s a szép családjáért, — jegyzé meg Stendardo felesége, azonban csakhamar abba hagyta a beszédet e tárgyról és Fredericohoz fordult kinek a távozása óta a ház körül történt változásokat sorolta elő. Majd belefogódzott kedves fia karjaiba, túlaradó boldogságában gyengéden megszorítva azokat s mialatt az erkélyre vezető lépcsőkön felfele mentek elhalmozta őt kérdéseivel.

A reggeli elköltése után apa és fia Stendardo szobájába vonultak, kinek első kérdései a valparaisói üzleti viszonyokat illették. Azután kifejezte fia előtt jövődő terveit s így végezte szavait:

— Ha tehát vonzalmat érzesz a nőülés iránt, akkor nézz körül Grúnderodáéknaál. Zsófia pompás leány. Azt hiszem nem volna ellenére a férjhez menés s könnyen megtetszhetnétek egymásnak. Mert bizonyos ugyan, hogy vannak az országgyűlésesnek olyan tulajdonságai, melyek megfontolásra adnak okot, de másnak is vannak gyengéi, tudomra még soha semmi illetlen dolgot el nem követett. Egy igazi gavallér ember ő.

Ez utolsó szavak hallatára Frederico, ki atyjának egész beszéde alatt erősen fujta a füstöt szipkájából és egy egész csomó havanna cigarettát szívott el, felkelt és heves léptekkel mérte végig a szobát, alig bírva magába folytatni nagy felindulását.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Elmaradt tárgyalások.

Bécs, január 15. (Saj. tud. távirata.) A *Gautsch* miniszterelnök által a cseh és morvaországi németek és csehekkel együttesen megtartani szándékolt konferenciák terve dugába dőlt. A nyelvrendeleti és egyéb fontos elvi kérdésben kellett volna egyezsége jutni a németek és cseheknek; azonban a németek kereken kijelentették, hogy a csehekkel, azoknak a legutóbbi cseh tartomány gyűlésen tanusított sértő és kihívó magatartásuk miatt nem fognak tárgyalásokba bocsátkozni.

Szegedi ügyvédek — Zolának.

Budapest, jan. 15. (Saját tud. táv.) Huszonhat szegedi ügyvéd a Dreyfuss-ügyben tanusított magatartásért üdvözlő táviratot intézett Zolához.

A franczfa hadsereg új főparancsnoka.

Budapest, jan. 15. (Saj. tud. táv.) Saussiernek, a főhadi tanács elnökének és a franczia hadsereg volt főparancsnokának utódja Fromons lett. A kinevezett elzászi ember.

Harminez ember tűzhalála.

Budapest, jan. 15. (Saját tud. táv.) Velenczéből sürgönyzik: Velence mellett Sanglin nevű faluban ma óriási tűzvész dühöngött. 25 ház a lángok martalékává lett. *Harminez ember teljesen elégett.*

A bolgár fejedelem hamvainak elhelyezése.

Budapest, január. 15 (Saj. tud. táv.) Szófiából sürgönyzik: Sándor hamvainak az új mauosoleumba való szállítása impozáns és megható volt. A temetési menetet Ferdinánd király vezette. A szer-tartáson Harteneu grófné is jelen volt.

A londoni gépmunkások sztrájkja.

Budapest, január 15. (Saját tud. táv.) A gépmunkások londonban tegnap este kiáltványt bocsátottak ki, a melyben kijelentik, hogy a munkaidő-kérdést választott bíróság elé terjeszti, ezzel szemben azonban azt a jogot követelik, hogy a bérekre és a rendes időn túl való dolgozásra vonatkozó differenciák elintézésénél közvetlenül képviselve legyenek.

A Dreyfus-ügyhöz.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk táv.) A lapok közlik Zola válaszáat, a melyet diák-egyesületekhez intézett. Zola véoekezik azon vád ellen, hogy megtámadta volna a hadsereget azzal, hogy napfényre akarta hozni némely vezérek agitációit, amelyek kompromitálják a hadsereget. Dreyfus Alfréd neje Cavaignac-hoz levelet intézett, amelyben megczáfolja azt az állítást, hogy férje valaha vallomást tett. A »Journal« jelenti Nancyból, hogy Fousse műszaki ezredbeli volt altisztet letartóztatták a kémkedés gyanúja miatt.

Hódoló díszmenet kerékpáron.

Budapest, január 15. (Saját tud. távirata.) Az ischli kerékpár-klub elhatározta, hogy őfelségének 50 éves uralkodói jubileuma alkalmából jul. 17-én, esetleg 24-én Ischlben hódoló díszmenetet rendez és a monarchia valamennyi kerékpár-egyletét felhívja a részvételre. Őfelsége elfogadta az előterjesztett programot és jóváhagyta, hogy Gizellabajor hercegnő vállalja el a védnökséget.

Kucsynsky lovag kiüntetése.

Budapest, január 15. (Saját tud. távirata.) Miklós fejedelem az új év alkalmából Kucsynsky lovag osztrák-magyar minister-residensnek a Danilo-rend nagy keresztjét adományozta.

Háborus hírek.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk táv.) Azt a hírt, hogy az itteni helyőrséget a hannai események folytán mozgósították, alaplatennak nyilvánítják.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk táv.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Szuakimból, hogy onnan egy csapat arab milícia indult el, hogy Szuakim és Adarama közt különböző pontokat megszálljon. Ugyancsak a Reuter-ügynökségnek jelentik Kairóból, hogy egy skót ezred Kairóból a Nilus felső vidékére indult.

KÖZGAZDASÁG.

TÓZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat gyenge volt.

Határidők.

Budapest, jan. 15.

Buza őszre	9.40
Buza tavaszra	11.83
Tengeri	5.24
Rozs őszre	8.61
Zab őszre	6.31

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, jan. 15.

Osztrák hitel	357.40
Magyar hitel	384.—
Allamvasut	345.—
Déli vasut	83.—
Rimamurányi	251.—
Magyar jelzalog	275.75
Magyar leszámítoló	256.—
Villamos vasut	280.25
Salgótarjáni	602.—
Iparbank	101.25

Budapest közuti	404.—
Kereskedelmi bank	1450.—
Bécs, jan. 15.	
Az irányzat gyenge.	
Osztr. hitel	357.75
Magyar hitel	384.50
Allamvasut	345.—

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktözsden 1897. január 15-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	99.60
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	121.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémi sorajegy-kölesön	154.—
Tizszaszabályozási és szegedi sorajegy kölesön	140.50
Osztrák járadék papírban	102.25
Osztrák járadék ezüstben	102.25
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	102.25
1860. osztrák államsorsjegyek	144.50
Osztrák magyar bankrészvény	935.—
Magyar hitelbank részvény	383.75
Osztrák hitelintézeti részvény	357.10
Páris vista	344.75
20 márkás arany	952.—
Német birod. lmi márká	588.50
London viste	120.05
Páris vista	47.60
20 márkás arany	14.74

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Az ünnepelt diva

PÁLMAY ILKA

f. évi január hó 18-án (kedden)

DALESTÉLYT

tart

a »Fekete Sas« szálloda nagy termében.

MŰSOR:

- Meyer-Hellmundt: „Soha sem hittem volna el.“
- Godard: „Chanson de Florian“
- Bohm: „In One Year.“
- Herion: „A dieu Grenade.“
- Munck: „Little bit of string.“
- Mozart-Leeb: „Don Juan ábránd.“ — Zongorán előadja: Leeb tanár.
- Bohm: „Comme la Nuit.“
- Gregh: „Parcs a ta Fenêtre.“
- Bremberg: „Love The Thief.“
- Magyar népdalok.

Helyárak: Kórszék I. és II. sor 4 frt, a többi sor 3 frt. Zártszék 2 frt. Belépti jegyek 1 frt.

A jegyek előre megválthatók: Ifj. Berger-Sámuel könyvkereskedésében (Bémer-tér.)

Kezdeté 8 órakor.

Előrehaladt idény miatt!

alsó ujasok, nadrágok, kesztyűk, harisnyák, utazó és vadász carlsbadi cipők, Halina csizmák, galocsnik, loden és plüsch kalapok, sapkák, bőr és loden gamáslik, gyapju és plüsch takarók, pokróczok, szőnyegek s mindennemű kötött és szövött áruk beszerzési árban kiadásittatnak

Fábry testvérek

divatáruházában,

Nagyvárad, Fő-utca.

MEGHÍVÓ.

A Polgári takarékpénztár részvénytársaság az alapszabályok 12. §-a értelmében 1898. évi február hó 2-dik napján, d. e. 11 órakor Nagyváradon, saját üzlethelyiségében (Szent-László-tér, Kovács-téle ház)

IV. ÉVI

rendes közgyűlését

fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 13—25. §§-nak figyelembe tartása mellett — azzal hivatalnak meg, hogy a keresk. törvény 198-ik §-a alapján a felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleget, a közgyűlés elé terjesztendő igazgatósági jelentéssel együtt a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg a részvénytársaság üzleti helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetik.

A közgyűlés tárgyai:

- A zárszámadások és mérleg előterjesztése s az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
 - A nyeresémi felosztása iránti határozat s a kifizetés idejének megállapítása.
 - Az igazgatóság s felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozat
 - Az alapszabályok 35-ik §-a értelmében 3 felügyelői bizottsági tag és 39-ik §-a értelmében 8 rendes és 3 pótválasztmányi tagnak 3—3 évre választás utján való betöltése.
 - Esetleges indítványok tárgyalása.
- Nagyvárad, 1898. január hó 15-én.

Az igazgatóság.

Alapszabályaink 13 §-a:

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg a társaságnál legalább 1 hó előtt saját nevére írt részvényt; vagy részvényeit szelvényekkel együtt a takarékpénztár pénztárába letenni, hol az őt illető szavazat számát előtűntető térítvényel látatik el, mely egyszersmind a szavazásra igazoló jegyül szolgál.

Eladó ház.

A Sztaroveczky-utcán, mely rendes kezelés mellett 8% hoz,

1 hét szobás és több kisebb lakással

szabad kézből eladó.

Értekezhetni **Ajtay Gyula** urral lehet,

Flegmann-czég, Zöldfa-utca.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-lomésillapító beőrződesként alkalmazatik köszvényes, csuszánál, tagszagattasnál és meghűlésnél és az orvosok által beőrződesekre is mindig gyakrabban rendelitik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártotta Horgony-Liniment-elvezetés alatt, nem tikos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy házi-szerben sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben van; fóráktár: győgyeszerben készitve van; Budapest. Be-nyarás alkalmával igen évtalósak legynak, mert több kisebbteké utazati van forgalomban. Ki nem akar megkárakani, az minden egyes üveget »Horgony«-vegy-és Richter-czég-vegy-és nékül mint valódit utatisa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Tulhalmozott raktár miatt január 20-áig 25°-kal olcsóbb.

NÁDOR L. és TÁRSA cégénél
 czipő és uridivat áruház
Nagyvárad, Zöldfa-utcza.

Legnagyobb választék férfidivat cikkekben u. m.

legújabb divatu

9-10

KALAPOK

minden szín és alakban

legjutányosabb áron.

Továbbá

férfi, női és gyermek-czipőkben legnagyobb raktár.

FEHÉRNEMŰEK,
KESZTYÜK, NYAKKENDŐK,

SZAPPAN, ILLATSZER

s minden e szakmába vágó cikkek

dus választékban

s bámulatos olcsó áron kaphatók.

Telephon összeköttetés.